

کوک
آموزش

سه تار

بگیتونز

شامل: تئوری موسیقی، کوک سه تار در دستگاه های موسیقی،
آشنایی با اجزای سه تار، روش حلقه زدن سیم ها، روش پرده بندی
و عوامل خالی شدن کوک سه تار

مؤلف: مسعود محمدی

بتهوون

مرکز موسیقی بتهوون شیراز

سرشناسه: محمدی، مسعود، ۱۳۶۲، عنوان و نام پدیدآورنده: آموزش کوک سه تار به کمک تیونر / مسعود محمدی، مشخصات نشر: اصفهان: بسته نگار، ۱۳۹۹، مشخصات ظاهری: ۸۱ ص. : مصور: ۲۹×۲۲ س.م، شابک: 978-622-95416-5-4. وضعیت فهرست نویسی: فیبا، یادداشت: کتابنامه: ص. ۷۹، موضوع: سه تار – کوک کردن، موضوع: setar (Iranian musical instrument) – Tuning، رده بندی کنگره: MT ۶۵۴ رده بندی دیویی: ۷۸۹/۷۲، شماره کتابشناسی ملی: ۶۱۰۷۴۰۲

انتشارات بسته‌نگار

مؤسسه فرهنگی هنری بسته‌نگار سپاهان
اصفهان، خانه اصفهان، خیابان گلخانه،
سسه راه ماه فرسخی، پلاک ۶۶
تلفن: ۰۳۱ ۳۴ ۲۰ ۳۰۰۴ - ۶
همراه: ۰۹۱۳ ۱۱۴ ۶۵ - ۲
www.BastehNegar.com

آموزش کوک سه تار به کمک تیونر

تألیف: مسعود محمدی

انتشارات: بسته نگار

تعداد صفحات: ۸۴

قطع: رحلی

شمارگان: ۲۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۵۴۱۶۵-۴

حق چاپ محفوظ است.

مرکز پخش: تهران - میدان هفت تیر - کوچه آذری - پلاک ۶ - واحد ۱ - طبقه اول - تلفن: ۰۲۱-۸۸۸۲۰۴۶۸

www.shop.citymusic.ir

همراه: ۰۹۲۰۶۰۰۴۰۴۰

۶.....	درباره مولف.....
۷.....	مقدمه مولف.....
۱۱.....	مجموعه حاضر از نگاه استاد محمد رنجبر معاف.....

فصل اول: تئوری موسیقی و آشنایی با فواصل

۱۳.....	آشنایی با دایره نت‌های موسیقی.....
۱۴.....	علائم ترکیبی (سرکلید) و کاربردشان در کوک ساز.....
۱۵.....	آشنایی با فواصل موسیقی غربی.....
۱۶.....	آشنایی با فواصل موسیقی ایرانی.....
۱۷.....	معادل نت‌های موسیقی.....

فصل دوم: آشنایی با عملکردهای دستگاه کوک

۱۸.....	انواع کارکردهای دستگاه کوک.....
۱۹.....	حالت تیونر.....
۲۰.....	حالت مترونوم.....

فصل سوم: آشنایی با انواع دستگاه‌های کوک

۲۲.....	تیونر کورگ سی ۴۰.....
۲۷.....	تیونر میوزدوام تی ۶۰.....
۳۲.....	تیونر میوزدوام تی ۴۰ و ۱۰۰.....
۳۷.....	معرفی تعدادی از دستگاه‌های کوک گیره‌ای.....
۳۸.....	آشنایی با تیونر گیره‌ای KORG Pitchhawk-G.....
۴۱.....	طریقه قرار دادن دستگاه کوک گیره‌ای بر روی سه تار.....

فصل چهارم: آشنایی با سه تار

۴۲	آشنایی با اجزای سه تار
۴۳	آشنایی با سیم‌ها و گوشی‌ها
۴۴	عوامل خالی شدن کوک سه تار
۴۵	راهنمای کوک سه تار
۴۶	نکاتی درباره کوک سه تار بر مبنای دیپازون
۴۷	روش کوک سه تار در «دستگاه ماهور»
۵۰	الگوی پرده بندی سه تار
۵۱	روش پرده بندی سه تار
۵۴	روش تنظیم پرده‌های سه تار
۵۹	روش حلقه زدن سیم‌ها
۶۱	مفاهیم بنیادین

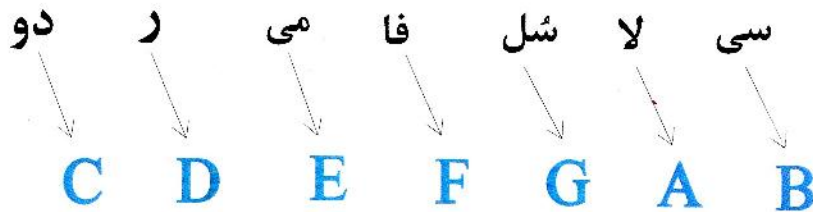
فصل پنجم: کوک سه تار در دستگاه‌ها و آوازهای موسیقی ایرانی

۶۲	دستگاه ماهور و راست و پنجگاه
۶۴	دستگاه چهارگاه
۶۶	دستگاه شور
۶۸	دستگاه سه گاه
۷۰	دستگاه نوا
۷۳	دستگاه همایون
۷۵	آواز بیات اصفهان
۷۷	آواز دشتی
۷۹	آواز بیات ترک
۸۱	آواز ابوعطا
۸۳	آواز افشاری

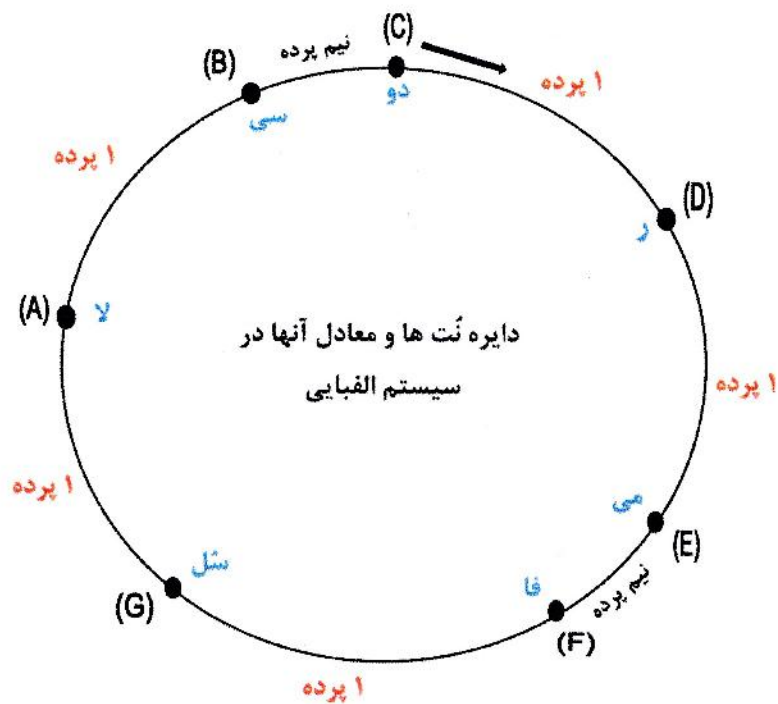
فهرست منابع

فصل اول
آشنایی با دایره نت های موسیقی

در دنیای موسیقی هفت نت اصلی داریم که لازم است اسامی آنها را به ذهن بسپارید. این نت ها در زبان فارسی این گونه بیان می شوند:

اما نکته اینجاست که دستگاه های كوئك توانایی تشخیص حروف و کلمات را به زبان فارسی ندارند؛ بنابراین برای اینکه بتوانید با دستگاه های كوئك الکترونیکی کار کنید لازم است زبان دستگاه را بیاموزید و معادل هر کدام از نت ها را فرا بگیرید، زیرا دستگاه های كوئك هر یک از نت ها را با يك حرف انگلیسی نمایش می دهند که در دایره زیر نشان داده شده است.

- نکته ۱. فاصله های میان نت ها را به ذهن بسپارید.
- نکته ۲. روی دایره از نت «دو» در جهت حرکت عقربه های ساعت حرکت کنید.

علائم ترکیبی (سرکلید) و کاربردشان در کوک ساز

در موسیقی چند علامت مهم و کلیدی وجود دارند که یادگیری آنها با شکل شان بسیار مهم است.

دیز (#): اگر قبل از نتی قرار گیرد، صدای آن نت را نیم پرده «زیر» می کند.

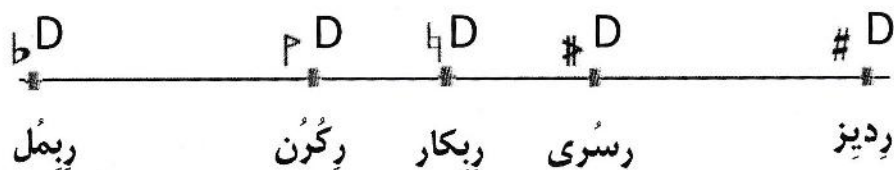
سری (♯): اگر قبل از نتی قرار گیرد، صدای آن نت را ربع پرده «زیر» می کند.

بِکار (b): اگر قبل از نتی قرار گیرد، تأثیر علامت های گذشته را بی اثر می کند و صدای آن نت را به حالت اولیه برمی گرداند.

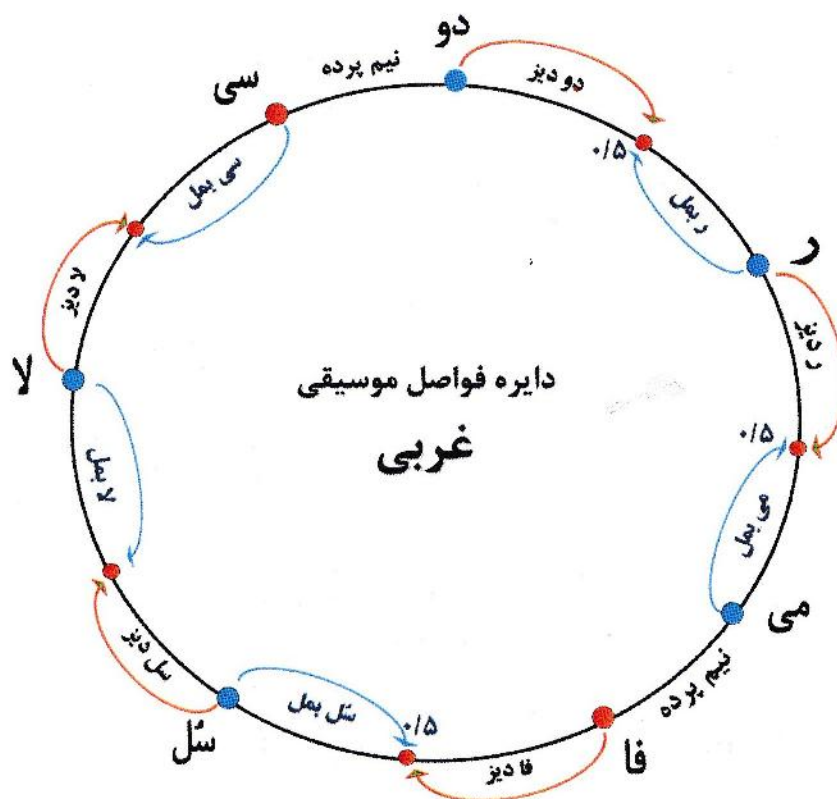
کُرُن (♭): اگر قبل از نتی قرار گیرد، صدای آن نت را ربع پرده «بم» می کند.

بِمل (b): اگر قبل از نتی قرار گیرد، صدای آن نت را نیم پرده «بم» می کند.

برای اینکه درک بهتری از کاربرد علائم ترکیبی «سرکلید» در کوک ساز داشته باشید آنها را با یک مثال از نت «ر» نشان می دهیم:

در موسیقی غربی فواصل به «نیم پرده‌ها» تقسیم می‌شوند. به بیان ساده، موسیقی غربی تنها «پرده» و «نیم پرده» دارد. «دیز» شدن نت‌ها با پیکان قرمز، و «بِمُل» شدن نت‌ها با پیکان آبی رنگ مشخص شده‌اند.

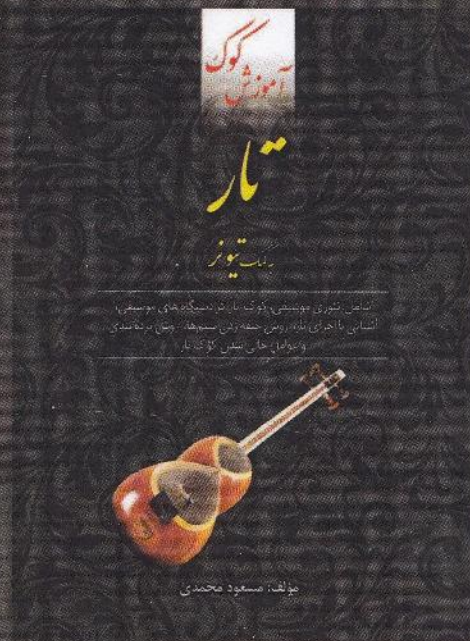
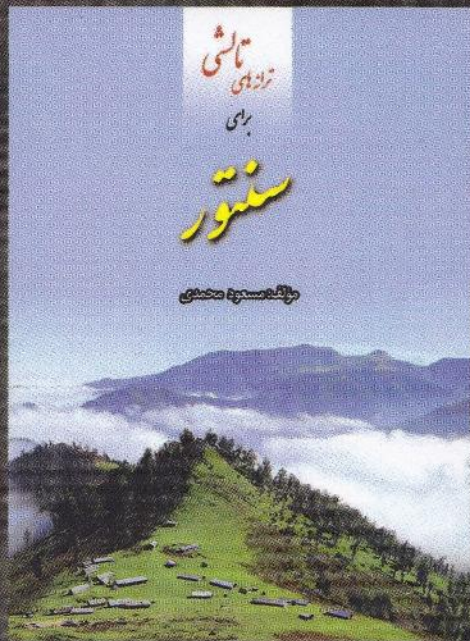
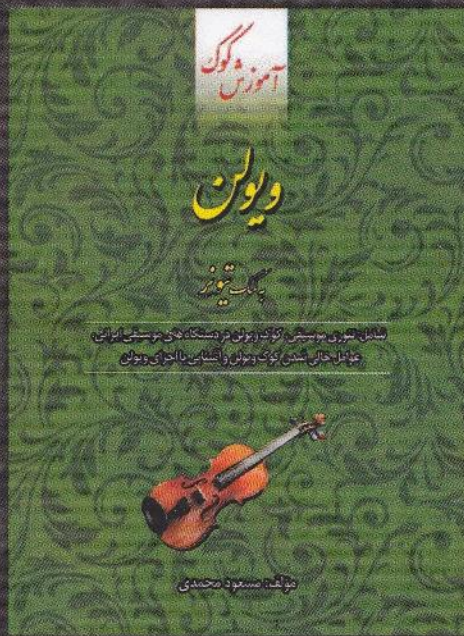
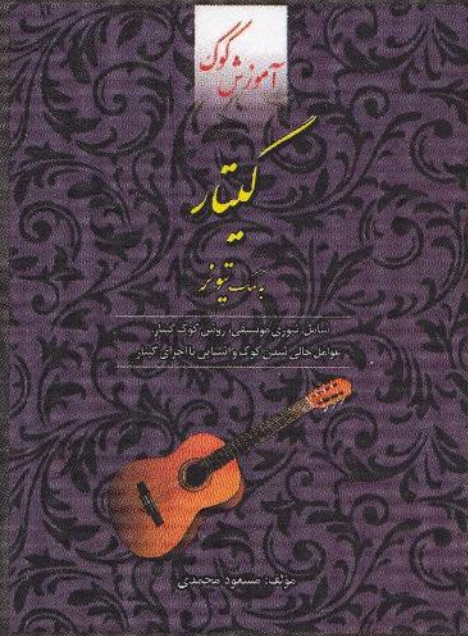
فاصله: اختلاف زیریا بم شدن دو نغمه را فاصله گویند.
 نغمه: صدایی که دارای فرکانس مشخص و ثابتی باشد.
 فرکانس: تعداد ارتعاشات جسم در یک ثانیه را فرکانس یا بسامد گویند. واحد آن هرتز (HZ) است.
 یک پرده ۹ کُما، و یک کُما برابر با $\frac{23}{46}$ سینت است.
 «یک پرده» از ۲۰۰ سینت و «نیم پرده» از ۱۰۰ سینت تشکیل شده است.
 سینت: یکی از واحدهای اندازه‌گیری فاصله در موسیقی است. اگر فاصله یک اکتاورا به ۱۲۰۰ قسمت مساوی تقسیم کنیم، به هر قسمت از آن یک سینت می‌گویند.

دودیز	=	رِبْمَل	$C^{\#} = D_b$
ردیز	=	می بَمَل	$D^{\#} = E_b$
فادیز	=	سُل بَمَل	$F^{\#} = G_b$
سُل دیز	=	لا بَمَل	$G^{\#} = A_b$
لادیز	=	سی بَمَل	$A^{\#} = B_b$
سی دیز	=	دو	$B^{\#} = C$
می دیز	=	فا	$E^{\#} = F$

نکته: عموماً دستگاه‌های کوک علامت «بِکار» را در صفحه نمایش خود نشان نمی‌دهند. علامت‌های ترکیبی به جزء بِکار را جلوی نت‌ها نشان می‌دهند.
دستگاه‌های کوک نت «دو» را C، نت «ر» را D، نت «می» را E، نت «فا» را F، نت «سُل» را G، نت «لا» را A و نت «سی» را B نشان می‌دهند.

فهرست منابع

- پورتراب، مصطفی کمال (۱۳۹۰). تئوری موسیقی. تهران: نشر چنگ.
- خالقی، روح‌الله (۱۳۸۱). نظری به موسیقی. تهران: نشر محور.
- دانشیار، حسین (۱۳۸۵). مدارهای الکتریکی. تهران: نشر آزاده.
- راسخی، جلیل (۱۳۸۶). سیگنال‌ها و سیستم‌ها. تهران: نشر آشینا.
- شکری هراتی (۱۳۷۴). فرهنگ لغت نوین الکترونیک. تهران: نشر پیرتونگار.
- شهمیری، امین (۱۳۸۸). صوت‌شناسی در موسیقی. تهران: نشر نی.
- عشقی، میرعلی (۱۳۸۰). مبانی الکترونیک. تهران: نشر شیخ بهایی.
- عمید، حسن (۱۳۹۵). فرهنگ لغت عمید. تهران: نشر امیرکبیر.
- مظلومی، شهرام (۱۳۹۰). ریتم در موسیقی. تهران: نشر سروش.
- معافی، علی (۱۳۸۴). فیزیک صوت: کنسرواتوار تهران.
- منصوری، پرویز (۱۳۹۲). تئوری بنیادی موسیقی. تهران: نشر کارنامه.
- مؤلفان (۱۳۹۰). مبانی نظری موسیقی ایرانی. تهران: نشر مؤسسه فرهنگی - هنری ماهور.
- ذوالفنون، جلال (۱۳۸۳). آموزش سه تار. تهران: نشر هستان.
- کیانی، مجید (۱۳۹۲). هفت دستگاه موسیقی ایرانی. تهران: نشر سوره مهر.
- ۱۳۹۷ گفتگویا محمد رنجبر معاف (نوازنده پیشکسوت تار و سه تار در گیلان).
- ۱۳۹۷ گفتگویا سازندگان سه تار (علی حبیبیان، مصطفی سخایی قلعه رودخانی، علی بهجت فومنی و محمد استادی).
- ترجمه دفترچه راهنمای دستگاه‌های کوک گیره‌ای و غیرگیره‌ای.

بتهوون
مرکز موسیقی بتهوون شیراز

مرکز بخش:
نشر موسیقی کوک

انتشارات بسته نگار

ISBN: 978622-954165-4

9 786229 541654